

Επαναληπτική άσκηση Άλγεβρας Α΄ Λυκείου

Δίνεται η συνάρτηση $f(x) = (|-x| - \sqrt{x+1})(|x| + \sqrt{x+1})$.

- i. Να βρείτε το πεδίο ορισμού της συνάρτησης f .
- ii. Να αποδείξετε ότι $f(x) = x^2 - x - 1$, για κάθε $x \in D_f$.
- iii. Να αποδείξετε ότι η συνάρτηση f έχει δύο ρίζες πραγματικές και άνισες.
- iv. Να αποδείξετε ότι οι ρίζες της συνάρτησης f είναι ετερόσημες.
- v. Να λύσετε την εξίσωση $f(x^2) = 1$, όπου $x \in D_f$.
- vi. Να βρείτε τα σημεία στα οποία η γραφική παράσταση της συνάρτησης f τέμνει τους άξονες $x'x$ και $y'y$.
- vii. Αν x_1, x_2 είναι οι ρίζες της συνάρτησης f , τότε:
 - a) να εξετάσετε αν υπάρχει ρίζα της συνάρτησης f , που να είναι πιθανότητα κάποιου ενδεχομένου,
 - b) να βρείτε το άθροισμα των ψηφίων του αριθμού $\kappa = 2^{2014} (2 + x_1)^{2014} (2 + x_2)^{2014}$ και
 - c) να υπολογίσετε την τιμή της παράστασης $\frac{1}{\sqrt[4028]{\kappa} + 3} + \frac{1}{\sqrt[4028]{\kappa} - 3}$, όπου κ ο αριθμός του (b).

Λύση:

- i. Πρέπει $x+1 \geq 0 \Leftrightarrow x \geq -1$, οπότε το πεδίο ορισμού της συνάρτησης f είναι το:
 $D_f = [-1, +\infty)$
- ii. Για κάθε $x \in D_f = [-1, +\infty)$, έχουμε:

$$f(x) = (|-x| - \sqrt{x+1})(|x| + \sqrt{x+1}) \stackrel{|-x|=|x|}{=} (|x| - \sqrt{x+1})(|x| + \sqrt{x+1})$$

$$= |x|^2 - (\sqrt{x+1})^2 = x^2 - (x+1) = x^2 - x - 1$$
- iii. Αρκεί να αποδείξω ότι για τη διακρίνουσα Δ του τριωνύμου $x^2 - x - 1$, ισχύει $\Delta > 0$. Πράγματι, είναι:

$$\Delta = (-1)^2 - 4 \cdot 1 \cdot (-1) = 1 + 4 = 5 > 0$$
- iv. Αρκεί να αποδείξω για το γινόμενο P των ριζών της συνάρτησης f , ισχύει $P < 0$. Πράγματι, είναι:

$$P = x_1 x_2 \stackrel{\text{Vieta}}{=} \frac{-1}{1} = -1 < 0$$

v. Έχουμε:

$$f(x^2) = 1 \Leftrightarrow (x^2)^2 - x^2 - 1 = 1 \Leftrightarrow (x^2)^2 - x^2 - 1 - 1 = 0 \Leftrightarrow (x^2)^2 - x^2 - 2 = 0 \quad (1)$$

Θέτουμε $x^2 = \omega \geq 0$, οπότε:

$$(1) \Leftrightarrow \omega^2 - \omega - 2 = 0 \Leftrightarrow \begin{cases} \omega = -1, \text{ απορρίπτεται } (-1 < 0) \\ \text{ή} \\ \omega = 2, \text{ δεκτή } (2 \geq 0) \end{cases}$$

Επομένως $x^2 = 2 \Leftrightarrow (x = -\sqrt{2} \text{ ή } x = \sqrt{2})$. Όμως $x \in D_f$, δηλαδή $x \geq -1$ και συνεπώς από τις δύο λύσεις δεκτή είναι μόνο η $x = \sqrt{2}$.

vi. - Για να βρούμε τα σημεία στα οποία η γραφική παράσταση της συνάρτησης f τέμνει τον άξονα $x'x$, λύνουμε την εξίσωση $f(x) = 0$. Έχουμε, λοιπόν:

$$f(x) = 0 \Leftrightarrow x^2 - x - 1 = 0 \Leftrightarrow \left(x = \frac{1 + \sqrt{5}}{2} \text{ ή } x = \frac{1 - \sqrt{5}}{2} \right)$$

Είναι $\frac{1 + \sqrt{5}}{2} > 0 \geq -1$ και $\frac{1 - \sqrt{5}}{2} \geq -1 \Leftrightarrow 1 - \sqrt{5} \geq -2 \Leftrightarrow 1 + 2 \geq \sqrt{5} \Leftrightarrow 3 \geq \sqrt{5}$,

που ισχύει. Συνεπώς και οι δύο λύσεις της εξίσωσης είναι δεκτές, άρα η γραφική παράσταση της συνάρτησης f τέμνει τον άξονα $x'x$ στα σημεία

$$A\left(\frac{1 + \sqrt{5}}{2}, 0\right) \text{ και } B\left(\frac{1 - \sqrt{5}}{2}, 0\right).$$

- Για να βρούμε το σημείο στο οποίο η γραφική παράσταση της συνάρτησης f τέμνει τον άξονα $y'y$, θέτουμε στην εξίσωση $y = f(x)$, όπου x το 0 (αφού $0 \in D_f$). Έχουμε, λοιπόν:

$$y = f(0) \stackrel{(ii)}{=} 0^2 - 0 - 1 = -1$$

Άρα η γραφική παράσταση της συνάρτησης f τέμνει τον άξονα $y'y$ στο σημείο $\Gamma(0, -1)$.

vii. Είναι $x_1 = \frac{1 + \sqrt{5}}{2}$ και $x_2 = \frac{1 - \sqrt{5}}{2}$ (από vi).

a) Θα εξετάσουμε αν $x_1, x_2 \in [0, 1]$ ή όχι.

Είναι $x_1 = \frac{1 + \sqrt{5}}{2} > 1$ και $x_2 = \frac{1 - \sqrt{5}}{2} < 0$ (αφού $\sqrt{5} > 1$), άρα καμία

από τις ρίζες της συνάρτησης f , δεν είναι πιθανότητα κάποιου ενδεχομένου.

b) Έχουμε:

$$\begin{aligned}
 \kappa &= 2^{2014} (2 + x_1)^{2014} (2 + x_2)^{2014} = 2^{2014} \left(2 + \frac{1 + \sqrt{5}}{2} \right)^{2014} \left(2 + \frac{1 - \sqrt{5}}{2} \right)^{2014} \\
 &= 2^{2014} \left(2 + \frac{1}{2} + \frac{\sqrt{5}}{2} \right)^{2014} \left(2 + \frac{1}{2} - \frac{\sqrt{5}}{2} \right)^{2014} = 2^{2014} \left(\frac{5 + \sqrt{5}}{2} \right)^{2014} \left(\frac{5 - \sqrt{5}}{2} \right)^{2014} \\
 &= 2^{2014} \left(\frac{5 + \sqrt{5}}{2} \right)^{2014} \left(\frac{5 - \sqrt{5}}{2} \right)^{2014} = 2^{2014} \frac{(5 + \sqrt{5})^{2014} (5 - \sqrt{5})^{2014}}{2^{2014} 2^{2014}} \\
 &= \left[\frac{(5 + \sqrt{5})(5 - \sqrt{5})}{2} \right]^{2014} = \left[\frac{5^2 - (\sqrt{5})^2}{2} \right]^{2014} = \left(\frac{25 - 5}{2} \right)^{2014} = \left(\frac{20}{2} \right)^{2014} \\
 &= 10^{2014}
 \end{aligned}$$

Άρα το άθροισμα των ψηφίων του αριθμού κ είναι ίσο με 1.

c) Έχουμε:

$$\begin{aligned}
 \frac{1}{\sqrt[4028]{\kappa + 3}} + \frac{1}{\sqrt[4028]{\kappa - 3}} &= \frac{1}{\sqrt[4028]{10^{2014} + 3}} + \frac{1}{\sqrt[4028]{10^{2014} - 3}} \\
 &= \frac{1}{\sqrt[2 \cdot 2014]{10^{1 \cdot 2014} + 3}} + \frac{1}{\sqrt[2 \cdot 2014]{10^{1 \cdot 2014} - 3}} = \frac{1}{\sqrt{10 + 3}} + \frac{1}{\sqrt{10 - 3}} = \\
 &= \frac{1(\sqrt{10} - 3)}{(\sqrt{10} + 3)(\sqrt{10} - 3)} + \frac{1(\sqrt{10} + 3)}{(\sqrt{10} - 3)(\sqrt{10} + 3)} = \frac{\sqrt{10} - 3}{(\sqrt{10})^2 - 3^2} + \frac{\sqrt{10} + 3}{(\sqrt{10})^2 - 3^2} \\
 &= \frac{\sqrt{10} - 3}{(\sqrt{10})^2 - 3^2} + \frac{\sqrt{10} + 3}{(\sqrt{10})^2 - 3^2} = \frac{\sqrt{10} - 3}{10 - 9} + \frac{\sqrt{10} + 3}{10 - 9} = \frac{\sqrt{10} - 3}{1} + \frac{\sqrt{10} + 3}{1} \\
 &= \sqrt{10} - 3 + \sqrt{10} + 3 = 2\sqrt{10}
 \end{aligned}$$